

STANOWISKO**Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego**

nr 10/2015 z dnia 15.09.2015 r.

w sprawie:

**określenia potrzeby ustanowienia subwencji ekologicznej
dla gmin, których tereny objęte są ochroną obszarów
naturalnych**

Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego, działając na podstawie § 6 pkt 1 i 4 w zw. z § 19 ust. 1 pkt 14 Statutu Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego, pragnie **wyrazić swoje stanowisko** w sprawie potrzeby **ustanowienia subwencji ekologicznej dla gmin, których tereny objęte są ochroną obszarów naturalnych (tj. obszary Natura 2000, parki narodowe i krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu).**

Od wielu lat w Polsce prowadzona jest szeroka dyskusja, w szczególności inicjowana przez środowiska samorządu terytorialnego, o potrzebie rekompensowania gminom ujemnych następstw tworzenia na ich terenie obszarów objętych ochroną środowiska naturalnego. Wielość sygnałów płynących do organów administracji państwowych wyrażających pilną potrzebę rozważenia takowego wsparcia, które pomimo tego pozostają niezauważonymi, rodzi konieczność ponownego i wyraźnego zasygnalizowania tego problemu, który dotyka nie tylko gminy województwa lubuskiego, ale stanowi systemowy problem właściwy dla obszarów całego kraju.

Zgodnie z art. 5 Konstytucji RP Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz **zapewnia ochronę środowiska**, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Konstytucyjny obowiązek z zakresu ochrony środowiska naturalnego organy administracji rządowej realizują przede wszystkim poprzez tworzenie obszarów chronionych, takich jak parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, czy też poprzez europejską sieć Natura 2000. Działania te, których walorów ochronnych nie sposób przecenić, wywołują jednak jednocześnie ujemne konsekwencje dotyczące gminy, na terenie których takie obszary występują. Walor posiadania bowiem na swoim terenie obszaru chronionego wiąże się jednocześnie z ograniczaniem możliwości ingerowania w jego strukturę, przy czym, im większy gmina posiada potencjał naturalny, tym dotkliwiej oddziałują na nią owe ograniczenia.

Głównym przejawem wspomnianych ograniczeń są utrudnienia w swobodnym inwestowaniu na terenach objętych ochroną, wywoływane nie tylko rygorystycznymi obostrzeniami wynikającymi z przepisów prawa, ale również ogólną niechęcią inwestorów do podejmowania przedsięwzięć na tego typu obszarach. Przedsiębiorcy, którzy chcą realizować zamiar inwestowania w infrastrukturę na terenach chronionych, muszą liczyć się z koniecznością przechodzenia przez dodatkowe długotrwałe procedury, czy też ponoszenie dodatkowych kosztów np. wykonania oceny oddziaływania na środowisko. Z kolei niektórzy przedsiębiorcy działający w takich gałęziach gospodarki jak np. przemysł, nie mają nawet żadnej racji bytu na obszarach chronionych.

We wskazanych realiach gminy, które posiadają chronione zasoby naturalne, dysponują o wiele mniejszym potencjałem przyciągania inwestorów, niż te ośrodki, które są pozbawione takich walorów. Tym samym rozwój tych pierwszych jest w dużej mierze nie tylko spowolniony, co częstokroć wręcz niemożliwy.

Należy również pamiętać o tym, że realizacja nowych inwestycji na terenie gminy stanowi główne źródło jej dodatkowego dochodu, który jest przeznaczany nie tylko na rozwój, ale również właśnie na ochronę środowiska. Tak więc aktualnie w Polsce występuje zjawisko, zgodnie z którym im większym obszarem chronionym gmina dysponuje, tym mniej ma środków na zapewnienie tej ochrony i odwrotnie – im mniej dana gmina posiada obszarów chronionych, tym mniejsze ponosi koszty ochrony środowiska i tym samym jest w stanie więcej wygenerować środków na własny rozwój. Mówiąc wprost - **gminy obdarzone obszarami ochronnymi są najbiedniejszymi w Polsce:** o wysokim wskaźniku lesistości, borykają się z kwestiami spornymi dot. opodatkowania obszarów leśnych zajętych pod działalność gospodarczą, kwestiami pozyskania obszarów leśnych na cele publiczne etc., co już niejednokrotnie wykazywano na różnego rodzaju forach dyskusyjnych (dot. dochodów gmin).

Tego typu zjawisko powoduje, że Państwo w istocie realizuje jedynie w części obowiązek płynący z art. 5 Konstytucji RP, ponieważ o ile zapewnia ochronę środowiska, o tyle **nie czyni tego kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.** W związku z tym, w celu prawidłowego wykonywania obowiązków konstytucyjnych, należałoby tak kreować politykę ochrony środowiska, aby **rekompensować gminom posiadającym obszary chronione** płynące z tego tytułu ujemne konsekwencje i tym samym zapewnić im warunki rozwoju zbliżone do tych, które posiadają pozostałe jednostki samorządu terytorialnego. Takowa rekompensata powinna być realizowana poprzez przyznanie na rzecz tych gmin swoistego rodzaju **subwencji ekologicznej**, która niwelowałaby skutki ograniczeń inwestycyjnych i jednocześnie dawałaby realne narzędzia do

realizacji ochrony obszarów naturalnych.

W takim stanie rzeczy w opinii Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego inicjatywa ustawodawcza mająca na celu opracowanie projektu ustawy wprowadzającej instytucję subwencji ekologicznej jest konieczna i w pełni uzasadniona.

PREZES
Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego

Wadim Tyszkiewicz

Otrzymują:

1. Pan Andrzej Duda – Prezydent RP
2. Pani Ewa Kopacz – Prezes Rady Ministrów
3. Pan Małgorzata Kidawa - Błońska – Marszałek Sejmu RP
4. Pan Bogdan Borusewicz – Marszałek Senatu RP
5. Pan Andrzej Halicki – Minister Administracji i Cyfryzacji
6. Pan Bogdan Dombrowski – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji
7. Pan Maciej H. Grabowski – Minister Środowiska
8. Pani Elżbieta Polak - Marszałek Województwa Lubuskiego
9. Pan Czesław Fiedorowicz – Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego
10. Pani Katarzyna Osos - Wojewoda Lubuski
11. Pan Mirosław Glaz – Starosta Krośnieński, Przewodniczący Konwentu Powiatów Województwa Lubuskiego
12. Pani Helena Hatka – Senator RP
13. Pan Stanisław Iwan – Senator RP
14. Pan Robert Dowhan – Senator RP
15. Pani Bożenna Bukiewicz – Poseł na Sejm RP
16. Pan Stefan Niesiołowski – Poseł na Sejm RP
17. Pani Krystyna Sibińska – Poseł na Sejm RP
18. Pan dr Witold Pahl – Poseł na Sejm RP
19. Pani Bożena Sławiak – Poseł na RP
20. Pan dr hab. Waldemar Sługocki – Poseł na Sejm RP
21. Pan Józef Zych – Poseł na Sejm RP
22. Pan Bogusław Wontor – Poseł na Sejm RP
23. Pani Elżbieta Rafalska – Poseł na Sejm RP
24. Pan Jerzy Materna – Poseł na Sejm RP
25. Pan Marek Ast – Poseł na Sejm RP
26. Pan Maciej Mroczek – Poseł na Sejm RP
27. Pan Zygmunt Frankiewicz - Prezes Związku Miast Polskich
28. Pan Marek Olszewski – Przewodniczący Zarządu Związku Gmin Wiejskich RP
29. Sygnatariusze Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych
30. „Wspólnota”
31. „Gazeta Wyborcza”
32. „Gazeta Prawna”
33. „Rzeczpospolita”
34. TVP Gorzów Wielkopolski
35. Radio Zachód
36. samorząd.pap.pl
37. portalsamorządowy.pl
38. wartowiedziec.org